

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-08-31
Besvaras senast
2021-09-08 kl. 12.00

Till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2020/21:3548 Förutsättningar för mediers och den grävande journalistikens oberoende

Ordförande för föreningen grävande journalister skriver i en läsvärd krönika på journalisten.se följande:

” 2. Stärk medias oberoende. Stärk förutsättningarna för oberoende granskande journalistik och en mångfald av medieperspektiv över hela landet. Förstärk mediestödet.

Meningen utgör punkt nummer 72 av 73 i det som kom att kallas januariavtalet mellan Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet och Liberalerna, och jag skrev ut dokumentet i början av 2019 som för att lägga undan det för framtiden när det blivit dags för en utvärdering.

När januariavtalet kom undrade naturligtvis jag och många kollegor vad regeringen och samarbetspartierna menade med den spännande meningen om att stärka förutsättningarna för 'oberoende granskande journalistik'. Kanske skulle myndigheternas varierande transparens ses över? Kanske skulle skyndsamhetskravet i tryckfrihetsförordningen skärpas? Eller så skulle man genomföra en stor satsning på utbildning i meddelarfrihet och meddelarskydd på svenska myndigheter?

Faktumet att meningen 'Förstärk mediestödet' stod i en separat mening, avskild från resten med en mycket tydlig punkt, tolkade jag såklart som att partierna planerade ytterligare satsningar för att stärka den undersökande journalistiken.”

Ordföranden skriver vidare:

”Nu när januariavtalet dödförklarats så är det hög tid att fundera på vad som egentligen hände med punkt nummer 72 under tiden som avtalet gällde. Om man får tro regeringens egen sammanställning så har man gjort exakt ingenting, utöver det stärkta mediestödet. I rättvisans namn har det i och för sig också gjorts olika typer av satsningar mot journalisters utsatthet för hot och hat också, vilket indirekt kan tänkas stärka den granskande journalistiken. Men det hade varit möjligt att göra mycket mer än så.”

Föreningens ordförande ger konkreta förslag till regeringen och kommande regeringar:

”Här kommer därför, till nuvarande och kommande regeringar, fyra enkla förslag som på olika sätt kan stärka förutsättningarna för granskande journalistik i Sverige.

1. Låt Sverige komma ifatt andra länder när det gäller öppna data från myndigheter. Många av förslagen i öppna data-utredningen är bra, men det finns också illavarslande detaljer, som jag skrivit om här.
2. Stärk offentlighetsprincipen genom att be myndigheter spara e-postmeddelanden och loggar i minst två år utan gallring. Uppgifter i sådana handlingar har gång på gång visat sig avgörande för att avslöja korruption och maktmissbruk.
3. Genomför rejäla utbildningsinsatser om meddelarfrihet och meddelarskydd på myndigheter runtom i landet, och uppmana gärna kommuner, regioner och kommunala bolag att ta efter.
4. Klargör genom kraftfulla signaler hur tryckfrihets- och yttrandefrihetsgrundlagen trumfar GDPR. Idag används GDPR slentrianmässigt för att förhindra, försvåra eller förhåla utlämnande av allmänna handlingar och journalistisk granskning.”

Med anledning av detta vill jag fråga kultur- och demokratiminister Amanda Lind:

Vad avser ministern vidta för konkreta åtgärder under året för att stärka mediernas oberoende och den grävande journalistiken i Sverige?

.....

Lars Beckman (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch